

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

• 1999 йил 6 октябрь, чоршанба

№ 79 (11.162)

Эркин нархда сотилади

САМАРАЛИ МУЗОКАРАЛАР

5 ОКТЯБРЬ. Сеул. ЎзА махсус мухбири Анвар Бобоев хабар қилади. Бугун **Корея Республикаси Президенти Ким Дэ Жуннинг «Чонг ва де» («Мовий уй») қароргоҳида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовни расмий кутиб олиш маросими бўлди.**

Маросимдан кейин икки мамлакат Президентларининг тор доирадаги мулоқоти бўлди. Унда давлат раҳбарлари икки томонлама муносабатлар ҳамда халқаро миқёсдаги масалалар ҳусусида ўзаро фикр алмашди.

Ўзбекистон ва Жанубий Корея расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокараларида икки мамлакат ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди. Томонлар, jumladan, савдо, молия, сармоя соҳаларида ҳамкорлиқни кен-

гайтириш ҳусусида ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилди. Музокаралар натижасида Президентлар XXI асрга қаратилган янги руҳдаги декларацияни имзолади. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Корея Республикаси ҳукумати ўртасида божхона соҳасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги битим, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан Корея Республикаси Адлия вазирлиги ўртасида ҳуқуқий материаллар алмашиш ҳамда ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланди.

Оқим Корея Республикаси Президенти номидан Ўзбекистон Республикаси Президенти шарафига расмий қабул маросими уюштирилди.

Мамлакатимиз раҳбарининг Жанубий Кореяга ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

КОРЕЙС МАТБҲОТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ТАШРИФИ ҲАҚИДА

5 ОКТЯБРЬ. Сеул. ЎзА махсус мухбири Анвар Бобоев хабар қилади. «Президент Ислам Каримовнинг Корея Республикасига давлат ташрифи келгуси асрда икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлиқни янги саноадаги шерикликка айлантириш учун пухта замин тайёрлади». «Кореянинг сармоя ва технологияси, Ўзбекистоннинг табиий захира ва ишчи кучи — ўзаро иқтисодий ҳамкорлиқни ривожлантириш учун муҳим омилдир».

Шу кунлари Корея Республикаси матбуоти, хусусан, «Корея хералд» газетасида бундай руҳдаги мақолаларни қўллаб-қувватлаш мумкин. Бошқача айтганда, оммавий ахборот воситаларининг Ислам Каримов ташрифига эътибори ва қизиқиши катта.

Корея Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги вакилининг таъкидлашича, Ўзбекистон Жанубий Корея учун «Марказий Осиё дарвозасидир». Айнан шу давлат орқали биз минтақадаги бошқа мамлакатлар билан алоқаларни мустаҳкамламоқдамиз, дейди у.

Маҳаллий кузатувчилар эса Ўзбекистон — Корея ҳамкорлиги Жанубий Кореянинг МДХ мамлакатлари билан ҳам алоқаларини ривожлантиришга туртки бўлмоқда, деган фикрда.

(ЎзА).

Тақдирот

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ КИТОБИ КОРЕЙС ТИЛИДА

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Корея Республикасига давлат ташрифи арафасида Сеулда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг корейс тилида chop этилган «Ўзбекистон XXI аср бугунгисида: ҳаёқсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт қафолатлари» китобининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

Пойтахтнинг «Плаза» меҳмонхонасида ўтган тантанали тақдимот маросимида Корея Республикаси ҳукумати ва Миллий Ассамблеяси аъзолари, таниқли ишбилармон ва молиячилар, дипломатик корпус вакиллари, қатор олий ўқув юртлири ва жамоат ташкилотлари раҳбарлари, журналистлар қатнашдилар.

Корея Республикаси Миллий Ассамблеясининг Халқаро масалалар ва савдо қўмитаси раиси Ю Хын Су сўз олиб, Президент Ислам Каримовнинг китоби машҳур сийosat ва давлат арбобининг ўз мамлакатни тараққиётининг асосий йўналишлари, ижтимоий ҳаётдан ҳимояланган бозор иқтисодиёти, давлат ва демократик тамойилларга асосланган жамият қуриш ҳамда уни ривожлантириш йўлидаги қийинчиликларни енгиб ўттириниш мумкин бўлган йўллари ҳусусидаги уй-фикрлари маҳсули эканини таъкидлаб ўтди.

Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар вазири Элёр Фаниев ўз маърузасида Ўзбекистон раҳбари китобининг корейс тилида нашр этилиши Корея Республикаси жамоатчилигининг мамлакатимизда рўй бераётган демократик ўзгаришларга, иқтисодий тараққиётнинг ўзбек моделига қизиқиши ўсиб бораётганидан далолат беришини қайд этди.

Тақдимот маросимида сўзга чиққан Корея ишбилармон доиралари вакиллари Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг икки томонлама ҳамкорлиқни ривожлантиришдаги салмоқли хиссаси ва шахсий қизиқишини таъкидлаб ўтдилар. Сўнгги етти йил мобайнида Ўзбекистон раҳбари Корея Республикасига учинчи бор расмий ташрифи буюраётгани бунга далил бўла олади.

Маълумки, корейлик тадбиркорлар биринчилардан бўлиб суверен Ўзбекистон билан шериклик алоқаларини ўрнатганлар. Айни пайтда эса автомобиль ишлаб чиқариш, радиоэлектрон ускуналар тайёрлаш, телекоммуникация тизимини ривожлантириш, қишлоқ

ҳўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш ва фаолиятнинг бошқа соҳаларида ўзаро манфаатли ҳамкорлик муваффақиятли ривожланмоқда.

Ўзбекистон иқтисодидаги ҳорижий давлатлар томонидан киритилган сармоялар ҳажми бўйича Корея Республикаси етакчи ўринни эгаллайди.

Шунингдек, Сеулда икки юздан ортиқ фирма ва компания вакиллари иштирокида савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Корея қўмитасининг учинчи қўшма мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорлик натижаларидан қониқиб ҳосил қилинган билдирилди ва Ўзбекистон иқтисодидаги Корея сармояларининг киритилишида мунтазам ўсиш тенденцияси маъжудлиги айтиб ўтилди. Ҳозир бўлганлар Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 4-6 октябрь кунлари бўладиган Корея Республикасига ташрифи Ўзбекистон — Корея икки томонлама ҳамкорлигини янада юқори даражага чиқаришга имкон беришига ишонч билдирдилар.

Баҳодир МАМАЖОНОВ, «Ҳақон» АА махсус мухбири. Сеул — Тошкент.

ВИЛОЯТДА БИРИНЧИ

ЧИНОЗ туманидаги «Эшонобод» жамоа ҳўжалиги деҳқонлари давлатга пахта сотиш шартнома режасини вилоятда биринчи бўлиб 14 иш кунинида бажардилар.

Бу йил ҳўжалик пахтакорлари 490 гектар майдонга «С-6524» навли чигит қадаб, 63 буйи сидқидилдан меҳнат қилдилар. Барча агротехника тадбирлари гузанинг таллабига қараб, айни вақтда ва сифатли ўтказилди. Натижа-

ТЕЗКОР ГҲҲҲҲ ҲАБАР ҚИЛАДИ

◆ Кеча вилоятимиз далаларидан 12 минг тоннага яқин, яъни йиллик режага нисбатан 4,16 фоиз миқдорда пахта териб олинди.

◆ Далаларда 396та маҳаллий ҳамда 103та «Кейс» русумли машина унумли ишлатилди. Икки ва тўрт қаторли машиналарда ўртача 10 тоннадан, «Кейс»ларда эса

21,4 тоннадан пахта терилди.

◆ Қўл теримида 181 мингдан зиёд киши иштирок этиб, уларнинг ҳар бири хирмонга ўртача 51 килограммдан ҳосил тўқди.

◆ Йигим-теримда қарвонбошлик қилаётган Чиноз ва Янгийўл туманларида йиллик режанинг 5-6,2 фоизи миқдорда пахта тайёрланди.

Режанинг барвақт бажарилишида машина терими ҳал қилувчи роль ўйнади. Хирмонга уолган пахтанинг 35 фоизи машиналарда териб олинди. Неъмат Тўлаев ва Яхё Мамажонов сингари меҳнатқўйи ҳайдовчилар машиналари бункеридан 70-75 тоннадан ҳомашё тўқдилар.

Далаларда ҳали ҳосил мўл. Ҳўжалик аъзолари ҳосилдорлиқни 35 центнерга етказиш мақсадида йигим-теримни давом эттирмоқдалар.

Самад Йўлдош.

ЧИНОЗ туманидаги «Гулзорообод» жамоа ҳўжалиги деҳқонларининг Гамлет Йўлдошев бошлиқ бригадаси 59 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил териб топириб, йиллик режани вилоятда биринчи бўлиб бажарганлиги ҳақида илгари ҳа-

бар қилган эдик. Айни кунларда бригада аҳли ҳосилдорлиқни 40 центнерга етказиш учун теримни давом эттирмоқда.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Гамлет Йўлдошев ва илгори теримчи Аширгул Исмоилова.

А. МАЛЬЦЕВ олган сурат.

Обуна-2000

Республикаимизда обуна мавсуми бошланди. Шу муносабат билан «Тошкент почтаси» акционерлик жамияти директори Раҳмонберди ақва, «Тошкент почтаси» акционерлик жамияти келгуси йил нашлари бўлиши кенг миқёсда олиб боришга тайёрми?

— Албатта, Шу мақсадда вилоятдаги 335та алоқа бўлими ҳамда шаҳар ва туманлар мақолаларидаги обуна ташкил қилиш бўлимлари махсус каталог, иш қорозлари ва бланклар билан таъминланди. Мазкур каталогдаги исталган нашлага чекланмаган мўддат ва миқдорда обуна қилиш ҳақида кўрсатмалар берилган.

— «Каталогдаги исталган нашла...» дедингиз. Аслида у бойми?

— Ҳа. Утган йилдаги нисбатан жуда бой. Биринчидан, у республикаимизда чиқариладиган барча даврий матбуот нашларини — газет ва журналларни қамраб олган. Иккинчидан, унга ҳам-

АПОҲИДА ЭЪТИБОР БИЛАН

дустлик мамлакатларининг қўллаб-нашлари, хусусан, Россиянинг «Труд», «Аргументи» ва факти» газеталаридан ташқари қўллаб-нашлари деҳқон воситалари номлари киритилган. Улар орасида нафақат ижтимоий, адабий, балки, фан-техника нашларини ҳам қўриш мумкин. Учинчидан, мазкур каталогдан «Чўлпон», «Фадур Гулом», «Шарк» каби унлаб нашларига таъйирлаган қўллаб-нашлари ҳам ўрин олган. Бу асарлар ичида бонча тарбияланувчилардан тортиб, барча ёшдаги болаларга мўлжалланган китобларни, мўлтот адибларимизнинг сайланма асарларини, «XX аср ўзбек романичилиги» туркумидаги бадиий нашларини, чет эл ва мамлакатимиз каламкашларининг тарихий, адабий, фантастик, детектив ва бошқа турли жанрлардаги сара ижод намуналарини, диний рисоаларини, ўқув қўлланмаларини қўриш мумкин. Каталог жами 200га яқин китоблар номини ўзида

муҳассамлаган.

— Энди бевосита «Тошкент ҳақиқати» газетасининг обуна масаласига тўхталсак...

— Ўз газетамизга албатта, эътибор ҳам қилиш. Шаҳар ва туманларимизда севиб ўқилган бу нашр обунасини ўтган йилдаги ҳам аълоқор ўтказиш ниятиданидир. Тўғри, йил давомида нашр учун зарур ашёлар ва chop этиш сарфларининг ортгани бонс, унинг таннарх қиймати бир оз қў-

тарилди. Аммо, обуначиларимизни қийнаб қўймайлик, газетамизни вилоятдаги ҳар бир хонадон, ҳар бир ташкилотга, отиш бориши қийналиқ яратиб мақсаддан почта қарамайлари билан қадар қамрайдиган бонсидан бир қатор чора-тадбирлар қўрилди. Бундан ташқари обуначиларга қўлайлик яратиб ҳусусида тахририят қатнашлари ҳам аълоқорлиқча урганлиқда, жойларда таъдид қилинмоқда. Буларнинг бари аса, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг 2000-йили учун обуна мавсуми икки самаралар беришдан қафолатдир.

Мен иккинчидан қўлайлиқ муштарийларга обуна мавсуми давомида ечимли топилмаган масалалар, тақдир ва мулоҳазалар бўлса, муштарийлар «Тошкент почтаси» АЖнинг шаҳар ва туманлардаги бўлимларига ёки бевосита бизга мурожаат қилишлари мумкинлигини эслатиб ўтмоқчиман. Манзили: 700121, Тошкент шаҳри, Фарҳод кўчаси, 3-уй. «Тошкент почтаси» АЖ

Сўхбатдош Ўбайдулла Абдушохидов.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» — СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗИ!

Вилоятимиз ҳаёти, Ватонимиз ва хорижда юз бераётган муҳим воқеалар, ҳолқимизнинг ватанпарварлиги, ҳақиқатларининг мустаҳкамлаш йўлидаги фидойиликларини, кенг қўламли ишловларининг боришини тўлақонли акс эттириш, тарихий қадриятлар, мафкура, маънавият, маърифат масалаларини ёритиш ва энг асосийси Сиз — аълоқор муштарийлар оруз-ўйлари, фикрларини акс эттиришнинг ўз олдига мақсад қилиб қўйган, вилоятимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётига — «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» минг-мингларча ўқувчиларининг ақли ҳаётига, маънавиятига, қўмак-

доши ва таъдид эканлигини унутманг, азиз муштарийлар!

«Ўзбекистон почтаси» давлат акциядорлик компаниясининг барча алоқа бўлимларида бошқа нашлар қаторида «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»га ҳам обуна расмийлаштирилмоқда. Газетамизга ўз вақтида ёзилганғиз, у мунтазам равишда хонадонингизга етказиб берилади.

Нашр кўрсаткичларини эслатиб ўтаман:

якка обуначилар учун — 205, ташкилотлар учун — 206.

ВИЛОЯТ ҳаёти

- **ЗАНГИОТА.** Туман қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармасида мулкчиликни бошқаришнинг барча турдаги раҳбарлари ва мутахассислари иштирокида семинар-йиғилиш бўлиб ўтди. Унда жамоа, ташкилот, ширкат ва фермер ҳўжалиқларининг тўққиз ойлик иш фаолиятлари аълоқорлиқ таҳлил этилди.
- **РАБАТ МАЛИК.** Республика саёхатчилар уюшмаси «Соғлом авлод учун» халқаро жаамармаси билан ҳамкор-

ликда «Нанай-99» экологик-этнографик акцепцияси сафарларини уюштирди. Тошкент, Чирчиқ, Нукус шаҳарларидан келган ёш ўлкашунослар Нанай қишлоғининг тоғлиқ ҳудудларини қўздан кенчириб, унинг экологик-этнографик ҳолатига доир қатор янги маълумотларни тўплашга муваффақ бўлдилар.

• **ЯХШИ ИНСОН** эъгу ният билан ашайди. Покент туманидаги «Туркистон» жамоа ҳўжалигида истиқомат қилаётган меҳнат ва уруш фаришиси Хасан ота Нуралиев ҳам аълоқор ният билан бир неча йиллар мобайнида тер тўқиб ўш сотиш ерда аҳойиб бог яратди. Меваги дарахтар шиги ҳосилга

кирганида ота орасини рўёбга чиқарди. У кўни-кеча — Уки-тукилар ва мураббийлар байрами арафасида 83 тулдан иборат мевазорини 13-мактаб ўқувчиларига тўхфа қилди. Уки-тукилар ва талабалар отага миннатдорчилик билдирдилар.

• **ОЛМАЛИҚДАГИ** унингҳоҳлар сонин яна биттага ортди. Шаҳар ички ишлар бўлимин ҳам яқинда ўзининг шундай ишчиотига эга бўлди. У спорт ва жисмоний тарбия шўқибозлари, айниқса, ашлар билан доим гавжум бўлмоқда.

• **ЯНГИЙЎЛ.** Туман ва шаҳар «Тадбиркор аёл» уюшмаси аъзолари борган сари ортди бормоқда. «Ҳақиқат» фирмасининг раҳбари, уюшма раиси Мамлакат Иброҳимова кўни ке-

на яна 24 аёлга аълоқор гувоҳномаларини топишди.

• **ПАРКЕНТ.** 1999 — Аёллар йилига бағишланган ўткир эҳтишлар мусобақаси натижасида отиш. Ҳал қилувчи учрашувда туман матбуот жамиятининг «Матбуотчи» ва Чанги қишлоғининг «Меҳор» жамоалари беллашдилар. Қўягин бақсалада матбуотчи аёллар толиб чиқдилар. Уларга қўмақ-таъдид соғалар топишди.

• **АНГРЕН.** Янгиобод саёхат-туризм жаамати 25 ёшга тулди. Шу муносабат билан бўлиб ўтган тантанали йиғилишда мажмуа раҳбари Давлат Аҳроров ушбу ташкилот ўзининг фаолияти давомида мингларча вилоятдошларимизга саломатликларини тиклаш ва мириқиб дам олиш учун имкон яратиб қилаётганини таъкидлади.

БАРАКАСИНИ БЕРСИН...

Пахта-99

... Ҳисобчи хирмон жойларини, тош-торозини тайёрлаб бўлган, қўлини пешонасига соябон қилиб пахтазорга тикилди. Узоқдан этакни тўлириб келётган Гулсарага кўзи тушибди ва унга пeshов чикди...

— Роса шиббалабсиз-ку, — деди у Гулсарага, — 15 килограмм. Хирмонга биринчи бўлиб сизнинг ҳосилингизни тўқмоқдамиз. Баракасини берсин!

Кўп ўтмай бошқа теримчилар ҳам бирин-кетин хирмонга кела бошладилар. Булар Бўқа туманидаги Жамбул номи ширкатлар уюшмаси Ислам Азиев бригадасининг чеварлари эдилар.

86 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирган деҳқонлар термини биринчи бўлиб бошлаган эдилар.

— Ҳозир кунга йиллик режанинг 7-8 фоизи миқдориди пахта тайёрлашми. Биринчи бўлиб бошладикми, режамизни, албатта, биринчи бўлиб бажарамиз, — дейди Ислам ака.

103 гектар майдонда пахта етиштирган Раҳмон ака Араббев эса ким айтса, бекор айтади, мен биринчи бўлиб маррага етиб бораман, дейди. Бунинг учун аниқ ҳисоб-китобларим бор. Ҳар қубо саккиз фоизга етказиб пахта топирашми. Икки-уч кундан кейин, бу фоиз яна ҳам кўтарилди.

Бундай гаплар, ниятлар, ёқимли, албатта, кишини хурсанд қилади. Мустақил бўлиб, тажрибаси, билими, ақли-заковати билан иш қилиб, деҳқончиликни юритиб, баракали хирмонга замин яратётган деҳқоннинг ўз фикри, ўз режаси, мулоҳазаси борлиги — эрга эгаллигининг шарофатидир.

— Биз бу йил 650 гектар майдонга деҳқонлар билан маслаҳатлашиб асосан «Тошкент-6» нави эдикми, — дейди раис. — Бу нав синашга бўлганлиги учун барча агротехника тадбирлари маромида, сифатли, ўз вақтида ўтказилди. Оқибатда табиий қийинчиликларни ҳам енгиш мумкин бўлди. Ҳар гектар майдонда ўртача 90-95 минг тулдан кўчат сақлаб қолинди. Ҳозирги кунга келиб далалимизда пахталар қийғос очилмоқда. Биз ишни

бошлашдан олдин кўпни кўрган тажрибали деҳқонлар, ширкат уюшмаларининг бошлиқлари билан гаплашиб, маслаҳатлашиб, уларнинг фикрини олдик: теримни қандай ташкил

этамиз? — Ўз қўлимиз билан йиғиштириб оламиз, бунинг учун имконият бор, — деб айтишди тажрибачилар.

Сўнг қўл теримида қатнашиши мумкин бўлган тани-жони соғ одамлар ҳисоблаб чиқилди. Меҳнат ширкат усулида ташкил этилганлиги янада қўлай бўлди. Теримга қувчиларнинг сони минг кишидан ортаркан. Уларга терилган пахтанинг ҳар бир килограммига 8 сўмдан пул тўланаши, ҳар беш кунда, албатта, ҳисоб-китоб қилиниши қатъий йўлга қўйилаётиган тушунтирилди.

Ана шундан сўнг ўз-ўзидан далага чиқиб, этак тутиб пахта терувчилар кўпайиб кетди. Айни кунларда уюшма далаларида 800дан ортиқ теримчи ишлашарди. Кунга йиллик режанинг 5-6 фоизи миқдориди пахта тайёрлаб, топирилмоқда. Жамики, бригадаларда пахта бир текис очилган, бу сўрат кўтарилиб, қўл терими ҳисобига хатто 7-8 фоизгача пахта тайёрлаш мумкин бўлади. Йиллик режани юқори навли пахта ҳисобига туманда биринчилардан бўлиб, бажаришни ният қилиб олганлар.

— Машинада пахта терилмайдими?

— Вазията қараймиз, — деб айтишди ҳўжалик мутасаддилари.

Бу жавоб, бу мулоҳаза бизни ажаблантирмади. Сабабни, ҳозир бозор иқтисоди. Ҳар бир соҳада бўлганидек, деҳқончилик, пахтачиликда ҳам энг аввало олинган даромад, кўриладиган соф фойда кўзланган. Ишчи кўчлари, қўл терими, техникалардан фойдаланишга шу мақсад назарда тутилди, ҳисоб-китоб қилинган. Қолаверса, ширкат усулининг моҳияти ҳам шуни талаб қилади.

Носир РИХСИЕВ.

— Абдуқаҳҳор Маликович, қишлоқ ҳўжалигидаги ишлар тобора чуқурлашиб бораётган бугунги кунда «Келажак — фермерларники» ибораси тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Сиз виллоятимиз бўйича шу соҳанинг бевосита мутасадди раҳбари сифатида ушбу иборанинг маъмул-моҳиятини қандай талкин этган бўлур эдингиз?

— Маълумки, мустақилликнинг дастлабки кунларидан бугун халқ ҳўжалигининг ҳамма соҳаларида амалга оширилган бошланган иқтисодий ислохотлар жараёнида қишлоқ ҳўжалик тармоғига алоҳида эътибор қаратилди ва устувор йўналиш қилиб белгиланди. Бу табиий ҳол, албатта. Мана қаранг, халқ ҳўжалигида меҳнат қилаётган аҳолининг 60-65 фоизи қишлоқда истиқомат қилади. Икки истеъмол бозоридидаги маҳсулотларнинг қарийб 90 фоизини қишлоқ ҳўжалиги етказиб беради. Пахтачилик, тўқимачилик, енгил, озиқ-овқат, кимё ҳамда қишлоқ ҳўжалик машинасозлиги саноатлари, қўйинчилик, республика саноат мажмуини яримдан кўпи қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқариши билан бевосита боғланган.

Мамлакатимиз экспорт-импорт саноатини ҳам асосан ағар тармоқ белгиледи. Масалан, пахта республика валютаси ресурсларининг асосий манбаи бўлса, галла мустақиллигига эришилганлиги давлат валютаси захираларининг четга чиқишини кескин қаматтирди.

Энг муҳими — қишлоқ ҳўжалигида туб бурилишлар юз бермоқда. Аввало, деҳқонларда эрга, мулкага эгаллик туйғуси пайдо бўлди. Ўзи етиштирган маҳсулотнинг ҳақиқий эгаси сифатида, меҳнатига яраша ҳақ олишга амалда ишонч ҳосил қилди. Янгича ибора билан айтганда, қишлоқда чинакам мулкдорлар синфи шакллана бошлади. Бунга қўйлаб жамоа ҳўжалиқларининг аста-секин ширкат ва фермер ҳўжалиқлари уюшмасига айланаётганлиги, улар орасидан эса Юртбошимиз таъриф берганларидек, ағар ислохот тизимининг биринчи қалдирғочлари бўлган мустақил фермерлар етишиб чиқаётганлиги аққол қўриш мумкин. Улар, таъбир жоиз бўлса, шаклланиш даври имтиҳонларидан муваффақиятли ўтиб, жадал ривожланиш босқичига ўтдилар.

— Виллоятимизга таъдиқан шундай ҳўлоса чиқариш учун ҳамма асослар борми?

— Пойтахт виллояти мисолида айтидиган бўлсак, бор, албатта. Масалан, республикада биринчилардан бўлиб Исроилдаги ҳамкасблари билан дўстлик рўшталарини боғлаб, уларнинг қорачилик соҳасидаги замонавий технологияларини мамлакатимизга олиб кирган Оққўрғон туманидаги «Хонтемир» ва «Абдулла», Тошкент туманидаги «Рохатой» ва «Абдуғаффор ота», Ўртачирчиқ туманидаги «Нишон», Паркент туманидаги «Ҳожи ота», Бўқа туманидаги «Қамолот», Янгиулу туманидаги «Ўфқ», Охангарон туманидаги «Ўзқ», Охангарон туманидаги «Зиё ота», Қўйраб туманидаги «Қўрбон ота» каби ўнлаб фермер ҳўжалиқлари бугунги кунда ҳам ташкили, ҳам иқтисо-

АСА ФЕРМЕР ЖАҲОН БОЗОРИНИ КЎЗЛАЙДИ

Ўзбекистон Республикаси
Деҳқон ва фермер
ҳўжалиқлари уюшмаси
Тошкент виллоят вакиллиги
раҳбари Абдуқаҳҳор
Қўрбонов билан мулоқот

дий жихатдан рости-на оёққа туриб, миллионер ҳўжалиқларга айландилар. Эндиликда улар ўз ҳудудларида ижтимоий объек-лар қурилишига ҳўмийлик қилмоқдалар, мактаб, боғча, етимо-на ва шиқоналарни оталиққа олиб, ҳайрия тадбирларини амалга оширмоқдалар.

Олдимизда турган муҳим вазифалардан бири ана шундай мустақил фермерлар фаолиятини янада кенгайтириб, яқин келажакда улар етиштираётган сифатли маҳсулотларини жаҳон бозори пештахталарига чиқаришдир. Зеро, «тақилламаган эшик очилмайди», деган нақл бор.

Бу яхши, албатта. Аммо шу ўринда ислохотларнинг дастлабки босқичида йўл қўйилган пала-партишлик ва хатолиқлар сабаблари, оқибатлари ҳўсуслида фикрлашсак, фермерлар са-фига интилаётган қўйлаб тадбиркорлар учун айни мўддао бўларди.

— Ҳа, кўп жойларда бўлганидек, бизнинг виллоятда ҳам ҳўсуслиштириш ва фермерлик ҳаракатини бошлаш даврида камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилди. Фақат шахсий манфаатини қўзлаган, номигагина меҳнат қилиб, тез бўйиб кетишни оруз қилган, ҳўқуқлари ҳақида жар солиб, мажбуриятларига келганда уни тан олишни истамайдиган сохта фермерлар ҳам рўйхатдан ўтиб қолдилар. Бирок, ойнаи этак билан ёпиб бўлмагандаек, уларнинг ҳақиқий ниятлари тез орада ўз-ўзидан фoш бўлди. Яқинда ўтказилган аттестация даврида ҳўсб рақамларида йиллаб бирор сўм пули бўлмаган, аксинча, томоғигача қарзга ботган шундай фермерлардан 454 нафарининг баҳридан ўттишга тўғри келди. Улар учун аҳра-ти берилган 2465 гектар экин майдонини қайтариб олинди.

Бундай тоифа тадбиркорларга айт-диган гапимиз шўки, фермерлик шўча-ки ҳавас эмас. У кишидан ҳар томонла мучли салoҳиат, сийёсий-иқтимоий би-лим, мутахассислик, фидойилик, шў билан бирга сабр-бардош ҳам талаб эта-ди. Ана шу ҳўсуслиларга эга бўлмаган кишидан ҳақиқий фермер қиймайд.

— Дароқе, ҳозир виллоятда рoст-ма шакллана бошлаган фермерлар қанчага етди? Уларнинг фаолияти жамоа ҳўжалиқларига нисбатан қайси

жихатлари билан аж-ралиб туради?

— Шу йил 1 июль ҳолатига жами 2830та фермер ҳўжалиги фаолият қўрсатмоқда. Уларда меҳнат қилаёт-ганлар сони 18 минг 450 нафарга етди. Фермер ҳўжалиқлари учун ажратиб берил-ган экин майдонлари 41 минг гектардан ош-ди. Ўтган йили бир фермер ҳўжалигига ўртача 12,9 гектар эр майдони тўғри келган бўлса, ҳозир 14,6 гектарга кў-тирилди. Фермер ҳўжалиқларида ҳўс-лдорлик ошиб, ялли маҳсулот қўнайиб бормоқда. Масалан, 1996 йилда 11,3 минг тонна галла етиштирилган бўлса бу йил 28,8 минг тоннага етди. Уч йил аввал жами 590 тонна пахта етишти-рилган эди. Бу йил камида 25 минг то-нага етиши кўтирилмоқда. Шунингдек, по-лиз, гўшт, сўт ҳамда уларни қайта иш-лаб тайёрланаётган маҳсулотлар икки-ўч баравар қўлайди.

Ҳозир фермерларда 15,1 минг бош қорамол бор. Шундан 4200 боши соғин сийгирлар. Аммо фермерларимизнинг асосий мақсадлари мол тўғриси қўпайти-ришдан ташқари уларнинг зотиини яхши-лаш йўли билан маҳсулдорлигини оши-ришдир. Ҳозир юзлаб фермерларимиз-да 40-45 литрлаб сўт берадиган наслии сийгирлар бор. Биз уларни зооветерина-рия қондаларида қатъий амал қилган ҳо-лда парваршилаб, наслини қўпайтириш ус-тида иш олиб бормоқдамиз.

— Лекин эътироф этишимиз керак-ки, бугунги кунда фермерлик ҳаракати ривожлантиришда бир қатор муаммолар ва камчиликлар ҳам бор... Бу уларни сиз таъкидлаган мамлакатлар даражасига олиб чи-қишга жиддий тўсиқ бўлмаяптими-кин...

— Бунинг инкор этмайман. Лекин бир нарсани унутмайлик. Сиз назарда ту-таётган ўша бой мамлакатлар ҳам шу дара-жага эришгунча, юз йиллар давомида ма-шаққатли ривожланиш босқичларини бо-сиб ўтишган. Бизда эса фермерлик ҳа-ракати бошланганлиги эндигина етти-сак-ки йил бўлди. Шўнга қарамай, юқориди тилга олинган ўнлаб фермерларимиз йил сайин фаолиятларини кенгайтириб, са-лоҳиятларини ошириб бормоқдалар. Хо-зир мустақил фермерларимиз ўзларини-

Қишлоқ ва ислохот

нг 245та шахсий Т-28, 257та МТЗ, 80та ДТ-75, 90та Т-40, 41та Т-4, 7та турли русумдаги комбайн ҳамда 303та оғир юк ташувчи автомашиналарига эгалар. Кўплари бугун иш жараёнини компьютерлаштирмоқдалар.

Ақсарият фермерларимиз жаҳоннинг қўлига мамлакатларида сафарда бўлиб, тажриба орттириб келдилар. Муҳими эса шу йўл билан аста-секин ҳорижий шери-қлар топиб, ҳамкорлигини йўлга қўймоқдалар.

— Яна гап очдингиз, «тақиллама-ган эшик очилмайди» деган фикрин-гизга қайтсак. Фермерларимизнинг ҳориж билан мустақил алоқа боғ-лаётганлигига мисоллар келтира оласизми?

— Бу масалада, аввало, бир нарсани таъкидлаш жоиз. Замона мулкдорлари учун ҳамма йўллар кенг, равои очиб бе-рилган десак, жуда ҳам тўғри бўлмас. Бунинг объектив, субъектив сабаблари бор. Бирок шўниши қувонарлики, фер-мерларни қўллаб-қувватлашга қаратил-ган қўнунлар, Президент фармонлари, ҳўкумат қарорлари қўчга қиритилгач, сўний тўсиқлар ўз-ўзидан йўқолиб бо-ряпти. Жўмладан, Вазирлар Маҳма-сининг 1998 йил 22 апрелдаги «Деҳқон ва фермер ҳўжалиқлари уюшмаси фа-олиятини ташкил этиш тўғрисида»ги қар-оридан сўнг фермерлик ҳаракатида кескин жонланиш юз берди.

Қарорда деҳқон ва фермер ҳўжали-қларига ваколатли банклар орқали кре-дитлар бериш, ҳар томонлама сервис хизмати қўрсатиш, ҳорижа маҳсулот қи-чариси мақсадида кооперативлар ту-зиш, ҳўллас, деҳқон ва фермерларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш белгиланган эди. Ушбу қўрсатмага амал қилиниб, фақат шу йилнинг ўтган олти ойи мобайнида 232 миллион 130 минг сўмлик кредит берилди. Ўндан зиёда кооперативлар тузилди. Улар ор-қали ҳорижий давлатларга деҳқон ва фермерларимиз етиштирган 2000 тон-надан зиёда сазавот, полиз маҳсулот-лари экспорт қилинди. Қарийб 100 ми-нг АҚШ доллари миқдориди қишлоқ ҳў-жалик теҳникаси эҳтиёт қиомили, тах-та-ёғоч келтирилди.

Виллоятнинг экспорт салoҳиятини ошириш мақсадида ҳорижий ҳамкорлар билан чет элларда савдо шoҳобчалари-ни барпо этиш устида қизгин иш олиб бормоқдамиз. Жўмладан, Россиянинг Ульяновск шаҳрида савдо уйини очиш арафасида турибмиз.

Ҳўлоса қилиб айтганда, фермерлари-миз чет эллар билан ҳам савдо-сотик, ҳам ўзаро мафратли ҳамкорлик алоқа-ларини бошлаб юбордилар. Бу эса мам-лакатимизда фермерлик ҳаракатини ри-вожлантиришнинг устувор йўналишлари-дан биридир.

Сўхбатдош «Тошкент ҳақиқатининг» маҳсу мухбири Абдусаммад Йўлдошев.

ДУНЁНИ ЯНГИ АСР БЎСАФАСИДА ВОҚЕАЛАР • МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР

ЭШИКЛАР ОЧИҚ, ЛЕКИН...

ОВРУПО Иттифоқи жаҳондаги энг нуфузли халқаро ташкилотлардан бири ҳисобланади. Бу уюшмага аъзо мамлакатлар сўнгги йилларда иқтисодий ривожланишнинг энг юқори босқичига кўтарилишга муваффақ бўлдилар. Шу боис мажор иттифoққа аъзо бўлиш истагини билдираётган давлатлар ҳозирга келиб, анча қўпайиб қолди. Яқинда Оврупо Иттифоқи Маҳсул комиссиясининг Оврупо Иттифоқини кенгайтириш билан шўгулланувчи бўлими бошлиғи Гюнтер Ферхойген «Анделсблад» газетасига берган мувоҳасасида ин-теграциявий масалалар ҳўсуслида кенг тўхталди. Унинг айти-шича, Романо Проди бошчилигидаги Оврупо Комиссияси анчадан бўён ташкилотни кенгайтириш ва биринчи навба-тда қайси давлатларни аъзоликка қабул қилиш лoзимлиги тўғрисида бош қўтириб келмоқда. Шу муносабат билан Ов-рупо Иттифоқининг декабр ойида Хельсинкида бўладиган навбатдаги анжуманида ташкилотга янги аъзоларни қабул қилиш бoрасидаги музокараларнинг бошлаб юборилиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

Хўш, дастлаб қайси мамлакатларга «имтиёз» берилиши мумкин? Г. Ферхойгеннинг фикрича, дастлаб Мальта, Лит-ва, Латвия, Словакия, Болгария ҳамда Руминия вакиллари билан музокараларга киришिलाди.

Айни пайтда Оврупо Иттифоқи, фақат, ўз сафларини кен-гайтириш эмас, балки, икки тузилмаларни тақомиллашти-риш, улар фаолиятини соддалаштириш тўғрисида ҳам қайғурмоқда. Чўнки, ҳозирги кунда ташкилот ҳар қандай қарорни қабул қилиш учун барча аъзоларнинг розилигини олиши лoзим. Бу эса ўз-ўзидан унинг фаолиятини ўта му-раккаблаштириб юрмоқда. Иттифоқ аъзолари фақатгина уруш, солиявий масалалар ҳамда конституцияга зағартиш-лар киритиш ҳақидаги масалалар уюмий тарзда қўриб чи-қилса, қийон, қолган саволлар эса оддий қўлчиллик розили-тига қараган ҳoлда ҳал этилиши даркор, деб ҳисобламоқ-далар.

Оврупо Иттифоқининг кенгайтиши ва тақомиллашуви қи-таъда кейинги пайтда кенг тус олган минтақавий можа-роларни тинч йўл билан ҳал этиш имкониятларини ҳам яра-тади. Руминия ва Болгария давлатларини ташкилот аъзо-лигига биринчилар қаторида қабул қилиш режаси ҳам бай-ни ана шу стратегик масалалар билан узвий боғлиқдир.

Эшиклар очик, лекин бу — ҳар бир давлат ёки минтақа аъзоликка қабул қилинавериши, дегани эмас. Аъзо бўлмоқ-чи бўлган давлатнинг иқтисодийоти маълум андозаларга жа-воб бериш керак.

Шундай қилиб, Оврупо Иттифоқининг кенгайтиши ҳўсу-сидидаги баҳо-мунозаралар давом этмоқда.

ҚИСҚА САТРАДАРДА

● САНКТ-ПЕТЕРБУРГДА МДХ мамлакатлари икки иш-лар ва ҳавфсизлик маҳкамалари раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

● АВСТРИЯДА аҳоли парламент депутатлари учун овоз бердилар. Бунда ҳўкмрон Социалистик-демократик пар-тия вакиллари галаба қилдилар. Улар 33,39 фоиз овоз олдилар.

● «ЖУМҲУРИЯТ» газетасининг ёзишича, Туркия билан Россия ўртасида террорчиликка қарши ку-

Унинг исми талаффуз қи-линганди улуғвор жаранг-лайди: Луиза Вероника Чич-чоне. Лекин, жаҳондаги мил-лионлаб кишилар учун у — Мадонна! У қўшиқ айтганда, одамлар жазавога тушишади. Ҳатто, қўлини бир марта ўлиш учун эшигида навбатда тури-шади.

Мадонна ҳаммаша омма диққат марказида бўлиши ва барчага ақлдан оздиришни яхши кўради. Илосомандларини кўнгли қолишини иста-майди. Ҳазининг «Қилишлар-рим» ва «Қизболанинг орузи-си» шoуларига айнан шўнга иштилади. У қўпична беҳаё қи-лиқлари билан томошобин-ларнинг эҳтиросига қалампир сепади. Қўпчилик уйлари мумкин: нахотки, эри Шон Пенн билан бўлиб ўтган жа-нглари камлик қилса? Мат-буостда чоғ этилган, тил айтишга уяллаган қилиқла-ри ҳақидаги мақолалар ет-майдики? Унга нима керак эди? Аслини олганда, Мадон-на шўхрат қўқисига аллақа-чон эришиб бўлган. У Мери-лин Монродан фақат бўйи би-лангина фарқ қилади: 154 см. ҳoлос. Шўхрат томон элтув-чи айна пиллапошларини ун-инг ўзи ясади. Дом «Вакт пул, пул эса, меникидир» деб так-рорлайди. Бу сўзлар унинг доимий шiorидир.

Мадонна ҳеч қачон бир хил йўналишда ижод қилмаган. Томошобинлар унинг бир шўсуига энди урганганида, қўпчилигига, қилиқларига қў-пичинади. У тўсатдан бата-мом янги йўналишда саҳнада пайдо бўлади. Шўнинг учун ҳам Уолт Дисней студиясин-инг президенти: «У ҳар икки йилда батамом янги қиёфда пайдо бўлади. Шўсуи ҳам, пардоз-андоз, тақинчоқ ва либoслари ҳам, қўпчиликка ҳам янги бўлади», деган эди.

У қандай қўрнинишда бўлма-син, эҳтирос билан қўшиқ айтиди. Шу сабабли ҳам Ма-донна замонавий мусиқанинг чакноқ юлдузига айланди. Ушбу юлдузга айланш идиш-товоқ юлвучи кекса-америка-лик аёлнинг миллионерга айланиши ҳақидаги эртакка

қўшайди. Мадонна 1958 йил 16 авгу-стда туғилди. Автомобил сал-танатининг пойтахти Детройт-нинг қора танлилар яшайдиган ҳаёсида туғилди. Ҳаммаша мактабдан кейин қўнчада сан-ғиб юрар экан, доим негр бо-лаларига ҳавас билан қарар эди: «Улар ҳар кўни кечқурун ювинишмайди, қийим боши ҳам, хаттоки, сочлариди лeн-талари ҳам ҳеч нарсасга мўх-тоб эмас», деб уйларида дей-ди. Катolik черкови аъналари рўида тарбия олган атомҳўн-дасининг қўш илк бор ракс са-богини олганда 12 ёшда эди. Мактабдан кейин Мичиган ун-иверситетига ҳoрографиядан таълими олишга иқтисодий туғи-ганида, Мадонна қишлоқда қо-лишини истамайди. 1978 йилда «Ўнгида 35 доллар билан Нью-Йоркда пайдо бўлди. Омади бор экан. Нуфузли ракс труппасига қабул қилинди. Ушунда Мадон-на нихотда гўзал ракс тушар эди. Ҳаш-наш дегунча у труппа раҳбарининг ёрдамчиси айлан-ди. Шўнда ҳам, ўзини рақoса-лар орасида беғонадек сезар-

XX асрнинг сўнгги юлдузлари

Орадан бир ярим йил ўтди, у француз диск-жо-кейи Патрик Фернандес билан учрашди. Ўша пайтда Фернандес хал-қаро турнир учун труппа тайёрлаётган эди. Мадоннани қўриб у: «Сени Парижда олиб кетаман, сен иккинчи Эдит Пиаф бўласан», деб хитоб қил-ди...

Аммо Мадон-на бу ерда ҳам қўзлаган мақса-дига етолмади. Уни саҳнага су-даганлар ҳақида шўндай дейди: «Улар истеъдо-ди эканлигини тўшундиши, ле-кин бу ис-

ринчи ўринни олди. Фақатги-на Европанинг ўзида, 1990 йилнинг олти ойида Мадон-нанинг 18 миллион пластин-каси сотилди. Ҳозир қўшиқ-чининг бойлиги юз миллион доллар атрофида.

Охири танқидчилар ҳам унга қўниқиди. Истеъдодига тан беришди. Ҳатто, «Сюзен-ни излайман» кинофильмида-ги илк роли катта шoв-шўва сабаб бўлишига эришилди. «Мадонна — бу киносиё-юлдуз демакдир, — дейди Хо-ливуднинг машҳури жаҳонла-ридан бири Барри Диллер, — у ўзининг асл ролини топгун-ча, 10 йиллар ўтса ажаб эмас».

Уолт Дисней студияси Аме-риканнинг 30-йиллардаги мў-тоз детектив романи бўлган «Дик Трейсини» сўратга ол-ди. Фильмга Мадонна 30 мил-лион доллар сарфлади. Ўзи-унда туниги клубнинг қўшиқчи-си ролини ижро этди. Фильм «Ботме»: сингари машҳур бў-либ кетди.

Кечаги орузманд қиз бугун ҳамма орузларига эришган танили хонанда. Унинг дили ҳақида, қилиниши ҳақида мах-сас мақолалар азилади. 60-йилларнинг қизлари унга мо-над бўлишга интилишади.

Мадоннанинг эса орузлари чексиз: У Мерилин Монро ҳа-қидаги фильмида бош ролини ўйнамоқчи. Америкада оевги ва эҳти-рос юлдузи деб тан олинган бу қўшиқчининг ҳар бир қў-шиғи томошобинларнинг қи-тай патиға тегади. Ундан «бун-дай эҳтиросшўносликнинг поёни бор-ку, эшингиз ўтган сари назардан ҳам қoласиз, кейин нима бўлади?» деб сў-рашганида, у «ёш билан эҳ-тироснинг ҳеч қандай алоқа-си йўқ. Жаҳондаги энг эҳти-росли аёл актриса Марлен Дитрих эди. У ҳатто кексага-нича ҳам, 25 ёшли йилтиғи-ушга мафтун эга оларди. Мен Марлен Дитрих эмасман, ал-бан шў турига алоҳида эҳти-рос, хирс бағишлаш орузида яшарди. У мақсад йўлида ҳеч нарсадан қайтмади. Қаҳархо-нда гўмма сотди. Арзон пор-нофильмларда сўратта тушди. То Марка Камински билан ун-иравшўнда, аҳол шўндай давом этаверди. Нихотки, мақсади са-ри биринчи қадамларини қўш-ди. Илк қўшиқларини ўзи ҳавас қилган «қора болалар ашигиди». Унинг овозини ма-буотда «дoдала қилиб таъ-лашди». Мадонна ҳаммасига қўл сиптади. Тинмасдан маш-ққлаверди. Оқибат шўндай бўлдики, хонанданинг 11 қўши-ғи Америка хит парадиди би-

теъдоддан тўғри фойдалана олишмади. Барча дўстларини-кига мени судаб олиб бори-шарди. Ниятлари — Нью-Йор-кинг ташлабдиқ гўшалари-дан қандай гавҳар топиб олиш-ганини қўрсатиш эди, ҳoлос». Мадонна яна Нью-Йоркка қайтди. Биринчи менежер Пэт Бенатар ундан аждоий рок хо-нандаси тайёрламоқчи эди. Мадонна ҳам, мусиқанинг айн-ан шў турига алоҳида эҳти-рос, хирс бағишлаш орузида яшарди. У мақсад йўлида ҳеч нарсадан қайтмади. Қаҳархо-

ТАРИХ ИЧРА НОМИДИР МАНГУ

Жалолитдин Мангубердининг 800 йиллиги олдидан

БУ ВОҚЕА ўн йил аввал рўй берганди. Қўнлардан бирида, мавзу бўйича, ўқувчиларимга француз халқининг миллий қаҳрамони Жанна Д'Арк (1412-1431) ҳақида, унинг инглиз босқинчиларига қарши умумхалқ курашига раҳбарлик қилгани тўғрисида гапириб бердим... Ҳар бир халқнинг ўз миллий қаҳрамонлари борлигини айт-

дим. Ўз-ўзимга «Бизнинг, ўзбекларнинг миллий қаҳрамони ким?» деган савол бердим. Шу саволни ўқувчиларим беришса, унга жавоб беролмасдим. Бирорта тарихий манба, дарслик, қомусларда, матбуот саҳифасида «мана шу шахс ўзбекнинг миллий қаҳрамони» деган жавобни учратмаганимиз ўшанда...

лар олдидан ўзини жуда яхши, сипо тутар эди. У кўп гапирмас, хоҳлаб қўлмас, ахён-ахёнда жилмаяр эди. У адолатни ҳурмат қилар, ўз фуқароларига нисбатан адолатли бўлишга интилар эди. Ўз халқининг мушкул аҳволини енгиллаштиришни яхши кўрарди. Султон Жалолитдин энг оғир, мураккаб шароитларда ҳам сира кўркамидиган, уларга бефарқ қаровни одам эди».

Шундай савол туғилади: «Менгуберди» қандай қилиб «Мангуберди» бўлиб қолди? Таниқли шоир Мақсуд Шайхзода «Жалолитдин Мангуберди» шеърини драматини 1944 йилда ёзди. «Ан-Насавий Жалолитдин бурни олдидан ҳоли бор, холдор бўлгани учун Менгуберди» деган. Мен эса, — дейди М. Шайхзода, — Жалолитдиннинг халқимиз қаҳрамонна кураши тарихида абадий, мангу қолишига умид қилиб, «Менгуберди» урнига «Мангуберди» деб ном қўйдим. Мақсуд Шайхзоданинг бу драматини 1945 йилнинг январидида Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик театрида қўйилди, аммо, узоқ муддат ўйнамади. Чунки, иккинчи жаҳон урушидан кейинки соқиб Марказнинг Иттифоддош республикаларида Москва юбондан буйруқларининг бирида шундай дейилган:

«Тарих дарсларида ўтмишдаги сиёсатдонлардан қиллар ватан равақини учун хизмат қилгани ёки хизмат қилишга ури-

нишгани ҳақида гапириш мумкин эмас, эътиборни фақат подшоҳлар зулми ва уларга қарши қаратилган халқ курашига бурмоқ лозим бўлади».

Ватанимизни — ҳур Ўзбекистонни Жалолитдиндек севувчи, ардоқловчи миллионлаб фарзандлари бор. Миллий қаҳрамонимизни тиклаган ва халққа танитган истиқлолимиз абадий бўлсин, дейимиз. Ўқувчиларимизни миллий қаҳрамонларимиз жасорати мисолида тарбияласак, бой ва сермазмун тарихимизни уларга чуқурроқ ўргатсак, дейман, Зеро, Президентимиз айтганларидек, «Ўз тарихини билмаган халқнинг келажиги ҳам бўлмайдми».

Ўқувчиларимдан фахрланаман: Жалолитдин Мангуберди монологини, унинг она халқига қилган ушбу муножотини ёд биладилар:

Улғур давлат тиз чўкмас,
ботир ғабормас,
Чинор синар, эгилмас,
бедавот от хормас.

Бу дунёда онасиз туғилган
ким бор?

Жон берганга жон бермоқ,
мардларга даркор.

Онамизни онаси бўлса
шу Ватан,

Қўлак афзал бу юртили
асир кўрмоқдан.

Жамила Қодир қизи
МИРЗАХАМЕДОВА,
олий тоифали тарих
ўқитувчиси,
халқ таълими
аълочиси.

ХОТИННИНГ ЗҶҲРИ — ЭРКАКНИНГ ШҶҲРИ

ВИЛОЯТ радио қўмитаси ходими Мўминжон «Ойна жаҳон» томоша қилмоқда. Уй бекаси Лаълихон чикка-пукка бўлиб ухлаб қолган болаларини кўтариб, ётоқхонага олиб кириб кетди. Мўминжон чироқни ўчириб, залдан чиқаётганда, бехосдан пешонасини ярим очик эшик қиррасига уриб олиб, «и» деди. Пешонаси қонади. Мўминжон ярасига йод сурди. Эрталаб юзини ювиб, кўзига қаради, пешонасидида анор донасидай қизил холга кўзи тушиб, хунот бўлди. Хаёли сурди: «Қойил-е, отпускаяда Хиндистонга савҳат қилмоқчи эдим-ку! Маана, хиндунинг ўзи бўлибман-қолибман. Қўрғанлар нима деб ўйлайди? Майли, бўлган воқеани айтиб қўя қолди-да».

Ишхонага кетяпти-ю, назарида ҳамма унга қараётгандай. Мўминжон рўмолчасини ярасига босиб, муҳарририятга кириб боради. Қасдиқа-қасдига олгандай у бошликка рўпара бўлди.

Мўминжон: Ассалому алайкум, Мирхайдар ака!

БОШЛИК: Салом! Саломатлик жойидами? Ийи, тинчликми ўзи, қайси фронтда жанг қилди? Қимлар билан муштлашди?

Мўминжон: Тинчлик, пешонамни эшик қиррасига уриб олдим.

БОШЛИК: Нима, эшик қиррасига уриб олдинг? Чўпчатирилган бочча болаларига айтинг-ей, Мўминжон, тўғриси айтинг, ким билан бокс тушдингиз?

Мўминжон: Худо ҳақки пешонамни эшик қиррасига уриб олдим.

БОШЛИК: Қасамқўрнинг юзи қора дейдилар. Тўғриси айтсангиз, виждонингиз пок бўлади. Дардингизга қўлоқ солмасам мен бу ерда нима қилиб юрибман? Ростини айтинг, сизни ким урди? Нега урди? Қачон урди?

Мўминжон: Ёлғондакам қўзига ёш олиб, хотиндан нолдиди.

Мўминжон: Ёмон хотиннинг тили ҳам, қўли ҳам узун бўларкан.

БОШЛИК: Сизни хали Лаълихон уриб, шу ахволга солидми? Бекордан-бекорга-я? Қани бир бошдан гапирингчи...

Мўминжон: Шу, телевизорда ҳинд киноси қўраётган эдик...

БОШЛИК: Ҳўш, ҳўш, иннакейин...?

Мўминжон: Бир пайт экранда хиндудларнинг гузал бир актрисаси кўриниб қолди. Мадуридиди? Рекҳамиди? Эслай олмаганман.

БОШЛИК: Бунинг аҳамияти йўқ, давом этинг.

Мўминжон: Хуллас, унинг жозибали рақсига маҳлиё бўлиб «ох, ох, қани эди, хотининг мана шунча гузал бўлса» деганимни биланман, бир вақт пешонамга «карс» этган мушт тушди. Қўзларимдан ўт чиқиб кетди.

Билсам, хотинчамни рақш қилиб, қаншаримга туширган эканлар. Бир вақтлар ўзим олиб берган узук билан пешонамга муҳр босиб қўйибдилар.

БОШЛИК: Неужели? Хотин-қизлар қўмитасига шикоят қилмадингизми?

Мўминжон: Йўқ-эй, уят бўлмади-ку. Қўйинг «Хотиним, урди» дейганими?

БОШЛИК: Ундай бўлса, «Саодат» журналага фамилиянгизни яшириб битта хат ёзасиз, ўзим чиқаришга рўздалашаман.

Мўминжон: Йўқ, ака. Эр-хотиннинг уруши, доқа рўмонинг қуриши, дейдилар, келишиб олармиз.

БОШЛИК: Э... Унақа бўлшаман. Ҳар ҳолда эркак деган номингиз бор, пайламанг.

Мўминжон: Энди ака, эшитган қўлоққа уят бўлади. Бу гаплар орамизда қолсин, ҳўшми?

БОШЛИК: Хотиржам бўлинг, шу гап хондан ташқарига қиймайдми.

... Бўлиб ўтган воқеа сирлигича қолмади, ходим радиода ишлагани учун «Мўминжон»нинг хотини урибди» деган гап ҳаммаёққа тарқаб кетди. Шундан кейин тўғи-тўмалоқ, гап-гапаштак, зиёфат бўлса, ҳаммасилари атайин уни тақлиф қилмайдиган бўлишди. Мўминтой «Мен ҳам боради, дўстлар сўхбатини олай» деса, «бизларга тинчлик керак, ғўжикларнинг ёнига бор, акс ҳолда хотининг бошини ёриб, товонингга қолмайлик», дейдиган бўлишди.

Абдулла ИСОМИДДИН.

ИБРАТНОМА ОКИЛ ФАРЗАНД

БИР СОЛИХ кишининг мевазор боғи бор эди. У боғнинг мева беришини кутар, мевалар пишгандан кейин, камбағалларни қачириб, қилма-хил неъматлардан узиб, уларга улашар эди. Унинг боғига бароқатлар кирди. Боғ мўл-қўл лаззатли ҳосил беради эди. Ҳар гал боғдаги мевалардан камбағалларга зўида қилиб берган сари ҳосил ҳам йилдан-йилга кўпаяр борди. Солих киши бу қилаётган ишдан бахтиёр яшаб, вафот этди.

Боғ ўғилларига мерос бўлиб қолди. Улар: «Боғимизнинг меваларини камбағалларга нима учун берад эканмиз? Бу йилдан бошлаб, унинг меваларини ҳеч кимга бермаймиз», дедилар. Уларнинг ичиди ақли, солих фарзанд бор эди. У: «Аллоҳдан қўринглар! Отанимнинг яхши одатини тўхтатиб қўйманглар», — деди. Қолганлари эса «Йўқ, булар бизнинг ҳаққимиз, анави ажабий одамларнинг ҳаққи эмас. Агар улар озгина олсалар ҳам насибамиз қамайиб қолади. Ҳўдо ҳаққи бу йил ҳеч кимга ҳеч нарса бермаймиз», — дейишди.

Тўн кирганда бокка ёндирувчи бўрон ёприлди. Ҳаммаёқ қўйиб, қўймирга айланди. Боғ эгалари буни пайкамайдилар. Аммо, улар тонг отиши билан бокка бориб, меваларни узиб олишга ва камбағал-мискинларнинг ҳеч бирига хабар бермасликка қелишиб қўйишган эди. Тонг отиш арафасида бир-бирларини яширин қачирдилар: «Келинлар! Келинлар! Ҳеч кимга сезмаслиги учун оёқ улариди юриб кетишди. Бир-бирлари билан гапашмасликни, нафасини чиқармасликни, йўталмасликни уқришди. Эшикни очиб кирдилар, секин беркийтиб қўйдилар. «Хўдога шўқлар бўлсинки, мискинлардан бирортаси ҳам бизни пайкамай қолмашди», — дейишди. Лекин, ҳайси қўз билан кўрсиларки, дараклар қўйиб, қорайиб кетган, мевасидан асар қолмаган эди. «Эй, воҳ!» — деб юбурдилар. — Янглишдик, қоронғулик сабабли боғимиздан адашиб қолдик. Бу бизнинг боғ эмаску?! Энди нима қиламиз?!»

Оқил фарзанд деди: «Йўқ! Бу худди ўша боғнинг ўзини. Сизлар мискинларни маҳрум қилишмоқчи бўлганликларингиз учун Аллоҳ уни қўйдириб юбурди».

Абдуқайом ҲИКАМОВ тайёрлади.

КИБР ШОШАДИ

Шаҳар бозорига юрган мусофир киши бир бабдуруш одамга қўрсатилган катта иззат-икромни кўриб, шу яқин орада турган мўйсифдан сурабди:

— Отаҳон, бошида бир туки йўқ, қош-у киприсиз, қўлоқсиз, қадди буюк бу йирғамчқ кимсани бунчалар хурматлашмасан? Ахир, азбаройи хунуқлигидан унинг қўлини ушлашга ҳам ҳазар қилади-ку одам...

Мўйсиф савол бергунининг кибридан бироз энаси қотиб, дедди:

— Сиз айтиётган бу одам асли ўта хўсруват бир йигит эди. Ногоҳ ўт тушиб, аланга ичида қолган мактаб биносидан, ўн икки норасидани қутқариб, олиб чиққан. Аммо охири белига тўсин босиб тушиб, олов ичида қолиб кетди. Жони зўрга омон қолган, қадди буюклиги, ҳамма ёғи чандилигининг сабаби шу. Аммо одамлар ҳамон уни ўқтам йигит деб биладилар...

Сизга эса маслаҳатим, биронинг хўсига қараб эмас, ён-атрофдагиларнинг у ҳақдаги фикрига қараб, баҳо беринг. Энг асосийси, билиб-билимай, бирова паст назар билан бокманг, акс ҳолда, узингиз тез назардан қоласиз...

Донлар демиллар:

Бирова лой чалашга шовилманг! — отган лойингиз нишонга тегмаслиги мумкин, қўлингиз эса, бўлганганича қолади.

У. ҲИКАМОВ.

Об-хаво

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони қувайтиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 6-10 октябрь кўнлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида об-хаво бирмунча ўзгача бўлади.

риб туради. Фақат шу даврининг бошларида тоғолди туманларда қисқа муддатли ёғири ёғиши эҳтимоли бор. Ҳарорат кечалари 7-12, кейинчалик 4-9 даража илқ, кундуз кўнлари эса 19-27 даража атрофида иссиқ бўлади.

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

ҲОЛ

КАРАТЭ АКА-УКА АБДУМАВЛОНОВАЛРНИНГ МЕДАЛЛАР ШОДАСИ

КАРАТЭ бўйича Ўзбекистон Республикаси чемпионатида Бекобод шаҳар каратэ федерацияси президенти Абдумўмин Абдумавлоновнинг 23 нафар шогирди вилоятимиз шарафини муносиб ҳимоя қилди.

ЧЕМПИОНАТДА А. Абдумавлоновнинг ўғиллари Аъзам, Фаррух ва Парвизларнинг муваффақиятли катнашиб, совринли ўринларни эгаллашларига ҳеч ким шубҳа қилмаган эди. Мусобақалар давомида мутахассис ва мухлисларнинг ушбу башоратлари тўла оқланди. Ўн бир ёшли Аъзам Абдумавлонов катта бўйича Ўзбекистон чемпиони бўлиб ва қўматте бўйича қўматте медални қўлга киритди. Укаси, тўқуз ёшли Фаррух эса ҳам катта, ҳам қўматте бўйича ўзига тенг рақиб йўқлигини исботлаб, қўш олтин медал соҳиби бўлди. Етти яшар Парвиз ҳам беллашуларда бўш келмай, қўматте медал олди ва

мавлонов катта бўйича Ўзбекистон чемпиони бўлиб ва қўматте бўйича қўматте медални қўлга киритди. Укаси, тўқуз ёшли Фаррух эса ҳам катта, ҳам қўматте бўйича ўзига тенг рақиб йўқлигини исботлаб, қўш олтин медал соҳиби бўлди. Етти яшар Парвиз ҳам беллашуларда бўш келмай, қўматте медал олди ва

акалари тўплаган медаллар шодасига ўз улушини қўшди. Шунинг ҳам таъкидлаш жоизки, ака-ука Аъзам, Фаррух, Парвиз бир қатор халқаро мусобақаларда ҳам муваффақиятли катнашиб, жаҳон чемпиони деган юксак унвонни қўлга киритишган.

Самад САРИМСОҚОВ.

Суратда: ака-ука чемпио-
нлар.

Даврон АҲМАД олган
сурат.

Велотрек УЧИНЧИ БОР ЧЕМПИОН «КАМОЛОТ» ТАШАББУСИ БИЛАН

24-28 сентябрь кўнлари велотрек бўйича республика чемпионати бўлиб ўтди.

Ушбу мусобақаларда вилоятимиз терма жамоаси аъзолари муваффақиятли иштирок этдилар. Тахрирбали велопойгаҳи Қудрат Ҳайдаров эришган ютуқ, айниқса, қувончли бўлди. У бирйўла, гита, спринт ва уч айланадаги команда чиқаришларида учинчи бор чемпионлик унвонини қўлга киритди.

Вилоятимиз вакилларида Илҳом Эшназаров ва Андрей Цубанов ҳам юқори натижаларга эришдилар. Жумладан, А. Цубанов ёриб чиқиш пойгасида қўлибик шохсупасига кўтарилди.

Чирчиқдаги республика олимпия ўринбосарлари билим юрти талабаси А. Ригалов эса бир километрлик масофа пойгасида (спринт) қўматте медал эгаси бўлди.

Чирчиқдаги «Кимёгар» истироҳат ва дам олиш боғида шаҳар мактаблари жамоаларининг юғуриш бўйича мусобақаси бўлиб ўтди. Уни «Камолот» ёшлар жамоасининг шаҳар бўлими уюштирди.

Ўн иккита мактаб ўқувчилар жамоалари катнашган беллашуларда 20-ўрта мактаб вакиллари энг яхши натижага эришиб, жамоаро шаҳар бўлимининг қўбоғи ва мукофотини қўлга киритдилар. Умумжамоа ҳисобида иккинчи ва учинчи ўринни олишга сазовор бўлган мактаб жамоалари ҳам дипломлар ва қimmatли совғалар билан тақдирланди.

Салима ЯМИНОВА.

НАВБАТДАГИ ҒАЛАБА

Олий табақа жамоалари саккизинчи миллий чемпионатнинг йигирма бешинчи тур учрашувларини ўтказдилар. Саккиз учрашувда дарвозаларда 25та тўп киритилди

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ «Дўстлик» жамоаси таркибиди: Ойбек Усмонов, Абдуқоҳор Маъруфалиев, Февзи Давлатов ва бошқалар. Болгариянинг «Левски» жамоаси таркибиди: Синодан Ўйтиб, шу жамоа шарафини ҳимоя қила бошладилар. «Дўстлик» ана шу футболчиларсиз майдонга тушмоқда.

Шундай бўлишига қарамай, «Зарафшон» жамоаси билан бўлган учрашувда майдонда тўла устунлик қилдилар. Лекин фақат Нуъмон Ҳасанов томонидан киритилган ягона тўпгина «Дўстлик»га ғалаба келтирди. «Дўстлик» ҳисобидаги очколар 57тага етди ва у жадалда қарвонбошлик қилишни давом эттирмоқда.

Фаргоналик «Нефтичи» жамоаси сўнгги учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказмоқда. Олдинги турда чемпионни Тошкентда мағлуб этган бўлсалар, бу сафар ўз майдонларида қучли олтиликдан жой олиб турган «Хоразм» футболчиларини қабул қилдилар ва меҳмонлар дарвозасига 3та жавобсиз тўп киритиб, йирик ҳисобда ғалаба қозондилар. Бу ғалабадан сўнг «Нефтичи» ўз ҳисобидаги очколарни 51тага етказиб, иккинчи ўринни мустаҳкам эгаллаб олди.

Сўнгги учрашувларда муваффақиятсиз қатнашаётган «Самарқанд» футболчилари бу сафар «Бухоро»ни ўз майдонида қабул қилдилар ва меҳмонлар дарвозасини икки бор ишғол этиб, ўз дарвозалари дахлсизлигини сақлаб

қўлга киритди. Бу билан улар ўн биринчи ўриндан еттинчи ўринга чиқиб олдилар.

Тўпурарлар баҳсида ҳамон Ойбек Усмоновжаев қарвонбошлик қилмоқда. Лекин унинг энг яқин рақиб — «Андижон» жамоаси ҳужумчиси Бахтиёр Ҳамидуллаев иккинчи давранинг барча ўйинларида тўп киритмоқда. Сўнгги учрашувда ҳам у икки тўп муаллифи бўлди. Унинг ҳисобидаги тўплар сони 18тага етди.

Чемпионатнинг йигирма олтинчи тур учрашувлари 9 октябрь шанба кунини ўтказилади. «Дўстлик» Қаршида майдон эгалари билан ўйнаса, «Нефтичи» ўз майдонида «Навбахор»ни қабул қилади.

Талъат ЮСУПОВ.

ЖАМОАЛАРНИНГ XXV ТУРДАН СЎНГ ЖАДВАЛДА ТУТГАН ҲОЛ

Жамоалар

Ҳ

Ю

Д

М

Т-Н

О

1. «Дўстлик»

2. «Нефтичи»

3. «Самарқанд»

4. «Навбахор»

5. «Хоразм»

6. «Пахтакор»

7. «Темирйўлчи»

8. «Бухоро»

9. «Металлург»

10. «Насф»

11. «Андижон»

12. «Трактор»

13. «Сўғдиёна»